

УДК 343.1

О. П. Нікітінський
здобувач

Навчально-наукового інституту права ім. князя Володимира Великого
Міжнародної академії управління персоналом

РОЗСЛІДУВАННЯ ЗЛОЧИНІВ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ РОЗПОРЯДЖЕННЯМ БЮДЖЕТНИМИ КОШТАМИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я, ДЕ Є ОЗНАКИ СЛУЖБОВИХ

Актуальність теми. На сьогоднішній день в науковій літературі та правоохоронній практиці не сформовано єдиної термінології щодо злочинності у бюджетній сфері. В нормативно-правових документах, статистичних звітах, наукових дослідженнях використовуються різні підходи до виокремлення злочинів, що вчиняються у вказаній галузі. В результаті до числа бюджетних правопорушень (ст.ст. 210 і 211 КК України) і закінчуючи розширенням до будь-яких посягань, унаслідок яких спричиняється шкода державному і місцевим бюджетам, тобто фактично віднесенням до цієї групи всіх податкових злочинів і низки злочинів проти власності, у сфері господарської, службової діяльності тощо. Відповідно нагальним науковим завданням є чітка диференціація злочинів у бюджетній сфері України, виділення їхніх ознак, співвідношення з суміжними поняттями.

Ці питання знайшли певне відображення у наукових працях з кримінального права, кримінології, криміналістики, однак єдиного підходу до вирішення цієї проблеми поки що не вироблено.

У чинному Кримінальному кодексі України немає окремого розділу, що передбачає відповідальність за злочини проти бюджетної системи. Вченими у галузі кримінального права такі делікти розглядаються, як правило, у межах групи злочинів у сфері господарської діяльності [1, с. 5]. Разом із цим неодноразово висловлювались аргументи на користь їх виокремлення.

Так, О. І. Перепелиця виділяє злочини у сфері фінансової діяльності держави [2, с. 5-7]. П. П. Андрушко висловив ідею про доцільність окремого розділу КК України «Злочини, що посягають на фінансову діяльність та бюджетну систему» [3, с. 18]. Н. О. Гуторова обґрунтовує висновки про те, що державні фінанси є самостійним об'єктом кримінально-правової охорони, і пропонує окрему частину КК України «Злочини проти державних фінансів» [4]. Разом із цим слід відзначити, що для бюджетної сфери досить характерними і найбільш небезпечними є посягання, відповідальність за які передбачена статтями різних розділів КК України, зокрема Розділу VI «Злочи-

ни проти власності», Розділу VII «Злочини у сфері господарської діяльності», Розділу XVII «Злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг» тощо. Криміналістичні проблеми розслідування правопорушень у бюджетній сфері взагалі та у сфері охорони здоров'я зокрема і стали предметом нашого наукового дослідження, що визначило її актуальність.

До способів подолання протидії розслідуванню злочинів у сфері службової діяльності за джерелом походження злочинів можна поділити на такі дві категорії: правові та криміналістичні. До першої категорії засобів подолання протидії під час розслідування злочинів слід врахувати норми саме кримінального права (статті Кримінального Кодексу України), які конкретно визначають настання відповідальності саме за діяння, що мають не меті перешкодження розслідуванню злочинів, крім цього норми кримінально-процесуального права, в яких передбачається застосування розшукових дій та негласних слідчих дій з наміром виявити та задокументувати моменти протидії, які здійснюють посадові особи та їхні співники.

Стан дослідження. Аналіз правових та наукових літературних джерел свідчить, що різні аспекти протидії розслідуванню висвітлювалися в теоретичних дослідженнях багатьох українських та зарубіжних учених: Т. В. Авер'янової, Р. С. Белкіна, С. Ю. Журавльова, В. М. Карагодіна, А. М. Кустова, Е. У. Басвої, О. В. Александренко, Н. О. Михайличенко, наукові роботи щодо проблем розслідування економічних злочинів досліджувалися у роботах А. Ф. Волобуєва, В. П. Корж, Т. В. Колеснікової, С. О. Сафронова, М. І. Костіна, Р. Л. Степанюка, Б. В. Щур, Р. М. Шехавця, В. К. Лисиченко, Л. І. Аркуші, Е. Н. Кулешової, С. В. Лаврухіна, Ф. В. Балеєвських, І. А. Бобракової, В. Д. Макарова та ін.

Виклад основних положень. Використання правових засобів для подолання протидії під час розслідування злочинів у сфері службової діяльності спрямовані на отримання інформації про дану протидію або створення всіх належних умов для того щоб злочинці не могли вчинити такі дії. Норми законодавства, які передбачають кримінальну відповідальність за конкретний спосіб

протидії (погроза вбивством, погроза знищення майна, отримання неправомірної вигоди та ін.). На необхідності попередження протидії зі сторони службових осіб, які беруть участь у кримінальному провадженні, законодавець відповів таким чином: він встановив кримінальну відповідальність за постанову свідомо неправосудного вироку, рішення, ухвали чи постанови (ст. 375); розголошення відомостей про заходи безпеки у відношенні особи, яку взято під захист (ст. 381).

Ефективність застосування негласних слідчих (розшукових) дій, беручи до уваги детальний аналіз кримінальних проваджень стосовно злочинів у сфері службової діяльності, під час подолання протидії найбільш ефективним є проведення таких: зняття інформації з транспортних телекомунікаційних мереж (ст. 263 КПК України); аудіо- та відеоконтроль особи (ст. 260); спостереження за особою, річчю або місцем (ст. 269); аудіо- та відеоконтроль місця (ст. 270); зняття інформації з електронних інформаційних систем (ст. 264).

До криміналістичних засобів для всебічного подолання протидії розслідуванню є різні методи, тактичні операції, прийоми і технічні засоби, вони доволі активно сприяють пізнанню обставин події злочину та конкретних явищ, які з ним пов'язані у вигляді негативних обставин, характерних для протидії розслідуванню.

Функціонування призначення криміналістичних засобів подолання протидії знаходить своє відображення у забезпеченні: найбільш повного пізнання події злочину через сприяння формуванню сприятливої слідчої ситуації для виявлення, фіксації, вилучення і дослідження доказів, пізнання супутніх вчиненню і розслідуванню конкретного злочину явищ протидії розслідуванню, відображення яких у матеріалах кримінального провадження дає велику можливість розкрити їхній вплив на формування доказів, ступінь суспільної небезпечності осіб, які вчинили злочин, а також зібрати дані для прийняття рішення про притягнення до відповідальності осіб за протидію розслідуванню якщо є в наявності передбачені законодавством підстави. Це, наприклад, тактичні прийоми і рекомендації, які покликані забезпечити найдоцільніше і найбільш ефективно застосування під час розслідування кримінальних проваджень способів і засобів криміналістичної техніки. В той же час Р. С. Белкін тактичний прийом розглядає як «...найбільш раціональний і ефективний способів дії або найбільш доцільну в цих умовах лінію поведінки слідчого» [5, с. 79]. Як «лінію поведінки слідчого» трактують тактичний прийом і деякі інші криміналісти [6, с. 19; 7, с. 68-73].

Професор В. Ю. Шепітько надав доволі новітнє визначення тактичного прийому, що це саме спосіб для здійснення процесуальних дій, який має на меті реалізацію її конкретної мети, він є заснова-

ним саме на психологічному механізмі його відображення і чесно кажучи найраціональніший та найефективніший у певних ситуаціях. Далі професор доходить висновку, що тактичні прийоми за своєю природою мають сприяти пізнанню, переслідувати саме таку ціль як ефективного проведення слідчих (розшукових) дій. Пізнавальна функція має на меті розроблення саме таких прийомів, які сприяють всебічному знаходженню інформації та встановлення істини у даній справі [8, с. 82].

Відносно проведення такої процедури як допит звинувачуваного Л. Б. Філонов і В. І. Давидов характеризують тактичні прийоми як «способи дії на людину, що викликають певні психологічні зміни, за допомогою яких досягається бажаний результат» [9, с. 14-17]. Як приклад, Р. С. Белкін дає таке визначення, що черговість слідчого огляду об'єктів на місці події повинна забезпечувати застосування технічних засобів фіксації того що відбувається та слідів; такий тактичний прийом слідчої діяльності, як розподіл здійснюваних дослідів на етапи, які покликані забезпечити повне використання можливостей фото-, кіно- і відео зйомки під час даного слідчого процесу. Унікальні тактичні прийоми і взагалі вся тактика проведення конкретної процесуальної дії має тенденцію змінюватися в залежності від видів під час її проведення, засобів і прийомів криміналістичної техніки. Як приклад можна навести тактику обшуку, на яку доволі сильно впливає використання пошукових приладів і сама специфіка цих приладів, правила їх використання [5, с. 198].

Тактика побудови прийомів слідчих дій як пошукової інформаційної моделі активного злочинця, насамперед, повинна з'ясувати сутність таких елементів:

- дані стосовно кримінального досвіду конкретного злочинця;
- відомості, які знаходяться в документації кримінальних проваджень, де фігурувала дана особа та чому залишилася непокараною;
- відомості, які є в матеріалах кримінальних проваджень про аналогічні злочини які ще не були розслідуванні.

Тому шляхи пізнавальної діяльності дають визначення, насамперед, конкретній слідчій ситуації, а також переліку чинників, серед яких: наявність інформації стосовно вчинення протидії особами яких підозрюють; наявність джерел інформації про протидію про яку ще не відомо; знаходження наявності взаємозв'язків злочинця (посадової особи) з спробою створити протидію слідству. Серед найважливіших методів протидії слідству є також психологічний тиск службової особи на свідків. Цей метод протидії доволі часто використовується при підозрюванні (обвинуваченні) за даною категорією справ. Знаходить своє пояснення така ситуація тим, що особа яка вчинила

злочин, доволі часто, займає управлінську посаду в державному органі, установі, підприємстві чи організації, а основні свідки такого злочину працюють на дану особу (злочинця). Це відкриває злочинцю двері для здійснення тиску на свідка шляхом погрози звільнення, дисциплінарними стягненнями та іншими службовими аспектами. Крім цього доволі часто може використовуватися підкупи, обіцянки стосовно кар'єрного зросту. Є навіть такі випадки коли злочинці відкрито погрожують вчинити протиправні дії стосовно життя та здоров'я самому свідку чи його рідним.

Тактичні прийоми подолання такого виду протидії як тиск на свідків злочину який використовується службовими особами здійснюються за допомогою спеціальних технічних засобів з завданням виявити і зафіксувати дій службової особи коли вона змушує свідків давати неправильні докази відносно факту порушення законодавства службовою особою. Тактика допиту підозрюваних у розслідуванні злочинів, які вчиняються службовими особами, відрізняється насамперед не тільки особливостями, а і використанням специфічних тактичних прийомів. Одним із найголовніших тактичних прийомів є пошук у колі обвинувачених чи підозрюваних «слабкої ланки». Слід наголосити, що така група тактичних прийомів допиту має безпосереднє відношення до слідчого арсеналу хитрощів. Дуже важливу роль відіграє такий тактичний прийом, в якому головну роль відіграє психологічний аспект. Частіше за все до такого виду прийомів слід віднести «використання чинника несподіваності», «непрямий допит», «створення для допитуваного перебільшеного представлення про обізнаність слідчого».

У переліку завдань для підготовки слідчого до допиту підозрюваного пріоритетним є збирання вихідної інформації, яка надає характеристику та допомагає ознайомитися з інформацією про особу допитуваного. Ці характеризуючі дані сприятимуть вибору найбільш ефективної тактики допиту, та допоможе з визначенням правильності оцінки показань злочинця.

Тож давайте узагальнимо, результат допиту починається не тоді, коли допитуваний вже сидить напроти слідчого, а значно раніше, ще під час підготовки до допиту. Зміст такої підготовки залежить від видів та обставин цього злочину та специфіки допитуваного. Слідчий повинен добре орієнтуватися в матеріалах цієї справи, мати можливість швидко знайти всю необхідну інформацію, яка при протидії допитуваного допоможе встановити істину. Подібної думки дотримуються і М.П. Панов, В.М. Шепітько та В.О. Коновалова, відзначаючи насамперед той факт, що особливості вивчення інформації про особу допитуваного – це діяльність слідчого, яка найчастіше перебуває поза процесуальною її регламентацією. Тож, ін-

формацію про підозрювану особу слідчий отримує за допомогою різних джерел, перш за все тих, що мають як процесуальний, так і непроцесуальний характер. Це саме матеріали кримінального провадження, показання свідків, документи які надають характеристику та дані, які були отримані за допомогою оперативно-розшукової діяльності [10, с. 47, 65, 66].

Тактичні прийоми та рекомендації щодо забезпечення розслідуванню порушень бюджетного законодавства можливо охарактеризувати тоді, коли слідчому необхідно використовувати систему тактичних прийомів під час подолання протидії розслідувань порушень бюджетного законодавства:

1) надання можливості особі, яка допитується в якості свідка, користуватися власними записами, що стосуються обчислювальних процесів та вміщують в себе великий об'єм даних відносно окремих нюансів бухгалтерського обліку, фінансової звітності, оподаткування, пільгового кредитування, фінансової допомоги та конкурсних засадах та інше;

2) зіставлення та постановка запитань, які нагадують про дану тему (слід розуміти про відмінність даного виду запитань від тих, що мають на меті підштовхнути об'єкта допиту до обставин, які мають важливе значення для кримінального провадження;

3) систематизована постановка запитань в порядку за відношенням до розслідуваних епізодів, кожен з яких має окремі факти неправомірних діянь злочинця; 4) спроба відтягнути момент переходу до процесуальної фіксації показань свідка в письмовій формі та повторного викладу даної інформації у майбутньому у вигляді вільної розповіді (усній формі) без спроби застосувати психологічний тиск та часові рамки;

5) надати можливість ознайомитися з речовими та документальними доказами;

6) створення ідеального психологічного клімату для актуалізації фактів та злочинної технології які були забутими і т. п.

Наступна ситуація виражається в наданні свідком стороні обвинувачення заздалегідь неправдивих показань, в даній ситуації виникає необхідність в застосуванні таких тактичних прийомів як:

1) процес деталізації показань із залученням контрольних запитань;

2) пред'явлення для детального ознайомлення речових та документальних доказів фактів, які встановлюються саме під час кримінального провадження даної категорії;

3) проведення аналогії з реальними прикладами які мають відношення до професійного життя уповноваженої особи відносно притягнення свідків до кримінальної відповідальності за надання стороні кримінального провадження завідомо неправдивих показань;

4) багаторазова заміна порядку та відправної точки під час надання показань.

Цей тактичний прийом має на меті сприяти допущенню помилок об'єктом допиту, що є фундаментом для формулювання та постановки конкретних запитань стороною обвинувачення. Ефективним способом подолання такого виду протидії зі сторони учасників кримінального провадження є проведення слідчим органом досудового розслідування допиту в один і той же час двох або більше допитаних свідків для того щоб з'ясувати причини розбіжностей у їхніх показаннях (ч. 9 ст. 224 КПК України). При такого роду допитувані ті особи, котрих допитують, мають право не відповідати на запитання з приводу обставин, надання яких прямо заборонено законом (професійна таємниця захисника тощо) або ті які можуть стати підставою для підозри у вчиненні ними, близькими родичами чи членами їх сім'ї, кримінального правопорушення даної категорії (ч. 8 ст. 224 КПК України).

А тому, правомочній посадовій особі слідчого підрозділу ОВС потрібно побудувати одночасний допит двох вже раніше допитаних свідків таким чином:

1) реалізувати організаційно-примусові заходи відносно недопущення непроцесуального спілкування між особами-учасниками даної категорії допиту. Дані заход вирішують такі завдання як:

а) зменшують вірогідність негативного впливу завідомо неправдивих показань на свідчення добросовісного свідка;

б) роблять максимально невідомим можливий тиск зі сторони захисника недобросовісного свідка, якщо такий є присутнім;

в) роблять неможливим поповнення тактичних прийомів які спрямовані на протидію органам досудового розслідування стороною недобросовісного свідка за допомогою перекичування та суб'єктивної манери (одностороннього) викладу показань другого учасника одночасного допиту, завчасної підготовленості до очікуваних додаткових запитань слідчого тощо.

2) надання переваги свідкові, який до цього дав правдиві показання.

Такий порядок проведення одночасного допиту викликає емоційне збудження в другого учасника процесуальної дії вказаного виду, змушуючи його хвилюватися а можливо і роздратуватися, це може призвести до порушення регламенту, що тягне за собою вжиття необхідних регуляторних заходів слідчим.

Література

1. Меденцев А. М. Розслідування злочинів, що вчиняються у сфері закупівель: дис. на здоб. ступ. канд. юрид. наук: 12.00.09. Одеса. 2015. 214 с.

2. Перепелица А. И. Уголовная ответственность за хозяйственные преступления в сфере предпринима-

тельской деятельности: Комментарий к действующему законодательству. Харьков: Рубикон, 1997. 104 с.

3. Андрушко П. П. Злочини у сфері господарської діяльності за чинним Кримінальним кодексом та проектом КК: проблеми систематизації, криміналізації та декриміналізації. *Предпринимательство, хозяйство и право*. 1998. № 12. С. 13–19.

4. Гуторова Н. О. Проблеми кримінально-правової охорони державних фінансів України: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук: 12.00.08 / Національна юридична академія України ім. Ярослава Мудрого. Х., 2002. 38 с.

5. Белкин Р. С. Криминалистическая энциклопедия. 2 изд. Москва: Мегатрон-XXI, 2000. 334 с.

6. Бобровский И. В. О состоянии противодействия расследованию и сокрытию преступлений. Организованное противодействие раскрытию и расследованию преступлений и меры по его нейтрализации. Москва: ЮИ МВД России, 1977. С. 106.

7. Давиденко В. С. Обстояния, що підлягають з'ясуванню, та особливості порушення кримінальних справ про привласнення, розтрату або заволодіння чужим майном шляхом зловживання службовою особою своїм службовим становищем. *Вісник прокуратури*. 2010. № 3 (105). С. 68-73.

8. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т.: Т. 20: Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / Авдєєва Г. К. та ін.; редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін.; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2018. 951 с.

9. Филонов Л. Б., Давыдов В. И. Психологические приёмы допроса обвиняемого. *Вопросы психологии*. 1966. № 6. С. 14-19.

10. Настільна книга слідчого / М. П. Панов, В. М. Шепітько, В. О. Коновалова [та ін.]. 3-ге вид., перероб. і доп. К.: Вид. дім. «Ін Юре», 2011. 211 с.

Анотація

Нікітінський О. П. Розслідування злочинів, пов'язаних із розпорядженням бюджетними коштами у сфері охорони здоров'я, де є ознаки службових. – Стаття.

Актуальність статті полягає в тому, що на сьогоднішній день в науковій літературі та правоохоронній практиці не сформовано єдиної термінології щодо злочинності у бюджетній сфері. В нормативно-правових документах, статистичних звітах, наукових дослідженнях використовуються різні підходи до виокремлення злочинів, що вчиняються у вказаній галузі. В результаті до числа бюджетних відносять різні злочинні діяння, починаючи від зведення їх тільки до кримінально-караних бюджетних правопорушень і закінчуючи розширенням до будь-яких посягань, унаслідок яких спричиняється шкода державному і місцевим бюджетам, тобто фактично віднесенням до цієї групи всіх податкових злочинів і низки злочинів проти власності, у сфері господарської, службової діяльності тощо. Відповідно нагальним науковим завданням є чітка диференціація злочинів у бюджетній сфері України, виділення їхніх ознак, співвідношення з суміжними поняттями. Наголошено, що до криміналістичних засобів для всебічного подолання протидії розслідуванню є різні методи, тактичні операції, прийоми і технічні засоби, вони доволі активно сприяють пізнанню обставин події злочину та конкретних явищ, які з ним пов'язані у вигляді негативних обставин, характерних для протидії розслідуванню. Шляхи пізнавальної діяльності дають визначення, насамперед, конкретній слідчій ситуації, а також переліку чинників, серед

яких: наявність інформації стосовно вчинення протидії особами яких підозрюють; наявність джерел інформації про протидію про яку ще не відомо; знаходження наявності взаємозв'язків злочинця (посадової особи) з спробою створити протидію слідству. Серед найважливіших методів протидії слідству є також психологічний тиск службової особи на свідків. Визначено, що тактика побудови прийомів слідчих дій як пошукової інформаційної моделі активного злочинця, насамперед, повинна з'ясувати сутність таких елементів: дані стосовно кримінального досвіду конкретного злочинця; відомості, які знаходяться в документації кримінальних проваджень, де фігурувала дана особа та чому залишилася непокараною; відомості, які є в матеріалах кримінальних проваджень про аналогічні злочини які ще не були розслідувані.

Ключові слова: слідчий, допит, відповідальність, кримінальне провадження, свідок.

Аннотация

Никитинский А. П. Расследование преступлений, связанных с распоряжением бюджетными средствами в сфере охраны здоровья, где есть признаки служебных. – Статья.

Актуальность статьи заключается в том, что на сегодняшний день в научной литературе и правоохранительной практике не сформировано единой терминологии по преступности в бюджетной сфере. В нормативно-правовых документах, статистических отчетах, научных исследованиях используются различные подходы к выделению преступлений, совершаемых в указанной области. В результате в число бюджетных относят различные преступные деяния, начиная от возведения их только в уголовное-наказуемых бюджетных правонарушений и заканчивая расширением до любых посягательств, в результате которых нанесен ущерб государственным и местным бюджетам, то есть фактически отнесением к группе всех налоговых преступлений и ряда преступлений против собственности, в сфере хозяйственной, служебной деятельности и тому подобное. Соответственно, актуальным научным заданием является четкая дифференциация преступлений в бюджетной сфере Украины, выделение их признаков, соотношение со смежными понятиями. Отмечено, что в криминалистических средствах для всестороннего преодоления противодействия расследованию есть разные методы, тактические операции, приемы и технические средства, они довольно активно способствуют познанию обстоятельств события преступления и конкретных явлений, которые с ним связаны в виде негативных обстоятельств, характерных для противодействия расследованию. Пути познавательной деятельности дают определения, прежде всего, конкретной следственной ситуации, а также перечень факторов, среди которых: наличие информации о совершении противодействия лицами подозреваемых; наличие источников информации о противодействии о которой еще неизвестно; нахождения наличия взаимосвязей преступника (должностного лица) с попыткой создать противодействие следствию. Среди важнейших методов противодействия следствию также психологическое давление должностного лица

на свидетелей. Определено, что тактика построения приемов следственных действий как поисковой информационной модели активного преступника, прежде всего, должна выявить сущность таких элементов: данные по криминального опыта конкретного преступника; сведения, которые находятся в документации уголовных производств, где фигурировала данное лицо и почему осталась безнаказанной; сведения, которые есть в материалах уголовных производств о аналогичные преступления еще не были расследованы.

Ключевые слова: следователь, допрос, ответственность, уголовное производство, свидетель.

Summary

Nikitinsky O. P. Investigation of crimes related to the disposal of budget funds in the field of health care, where there are signs of official. – Article.

The relevance of the article is that to date in the scientific literature and law enforcement practice has not formed a single terminology for crime in the public sector. Regulatory documents, statistical reports, research use different approaches to the identification of crimes committed in this area. As a result, the budget includes various criminal acts, ranging from reducing them only to criminally punishable budget offenses and extending to any encroachments that cause damage to state and local budgets, ie, in fact, to this group of all tax crimes and a number crimes against property, in the sphere of economic, official activity, etc. Accordingly, the urgent scientific task is a clear differentiation of crimes in the budget sphere of Ukraine, the selection of their features, the relationship with related concepts. It is emphasized that forensic means for comprehensive overcoming of opposition to the investigation have various methods, tactical operations, techniques and technical means, they quite actively contribute to the knowledge of the circumstances of the crime and specific phenomena associated with it in the form of negative circumstances characteristic of the investigation. Ways of cognitive activity give definition, first of all, to a concrete investigative situation, and also the list of factors, among which: availability of the information concerning commission of counteraction by persons suspected; availability of sources of information on counteraction about which is not yet known; finding the relationship of the offender (official) with an attempt to counteract the investigation. Among the most important methods of counteracting the investigation is also the psychological pressure of the official on witnesses. It is determined that the tactics of constructing methods of investigative actions as a search information model of an active criminal, first of all, should clarify the essence of the following elements: data on the criminal experience of a particular criminal; information contained in the documentation of criminal proceedings, where the person appeared and why he went unpunished; information contained in the materials of criminal proceedings on similar crimes that have not yet been investigated. Ways to overcome the opposition to the investigation of crimes in the sphere of official activity by the source of crimes can be divided into the following two categories: legal and forensic.

Key words: investigator, interrogation, responsibility, criminal proceedings, witness.